

Szerkesztői előszó

A keresztény gondoskodás és szociális felelősségvállalás a hitben élő ember kötelessége, közösségeink felelőssége, de a mai modern világunkban az egyházak intézményes feladata is egyben. A *Sárospataki Füzetek* e száma a diakónia, a szeretetszolgálati munka sajátosságait, gyakorlatát mutatja be. Az intézményes felelősségvállalás koronként, társadalmanként is változó rendszerében a történelmi egyházaknak és közösségeiknek újra és újra értelmezniük kell az állandó értékeket a változó társadalmi viszonyok között. Ebben a folyamatban számos kérdés vetődhet fel. Hogyan látjuk ma a hiány, a hátrány és szükség kérdéseit adott csoportok esetében? Mennyire képes az egyház a saját útját járni a szeretetszolgálati munkában? Hogyan helyezkedik el és jelenik meg a keresztyén intézményi rendszer a plurális viszonyok között? Mi a szerepe és értékrendje a keresztyén szemléletű szakembernek az egyházi, szeretetszolgálati, illetve az állami szolgáltató rendszerben?

Számos kérdés, melyet a mindennapokban nem, vagy nem kellő mélységgel tárgyalunk meg, miközben iránymutatója vagy vita alapja lehet a diakóniai munkának.

Szerzőink ezeket a kérdéseket mutatják be, járják körül különböző fókuszokkal, illetve megközelítésekben. A kötetben szereplő írások egy csokra a Református Szeretetszolgálat különböző területein végzett munkáját, feladatait mutatja be. A cigánymissziós munka, a gyermekvédelem vagy a felzárkózás területén végzett tevékenységek képet adnak a szeretetszolgálati munka irányairól. A további közlemények között az egyházak esélyteremtő munkájáról, a szociálpolitikai szerepvállalás lehetőségeiről informálódhat az olvasó. Két közlemény a zsidóság történeti, társadalomtörténeti és jelenkori viszonyait mutatja be.

A szám képi illusztrációi Erdős Kamill munkásságából származnak. A gyulai Erkel Ferenc Múzeum, valamint a Néprajzi Múzeum közös munkájának eredménye az a vándorkiállítás, mely ellátogatott a Tiszáninneni Református Egyházkerület sárospataki Tudományos Gyűjteményeibe. A kiállítás Erdős Kamill amatőr néprajzkutató gyűjtéseit felhasználva készült, és hű képet nyújt a magyarországi cigányság életviszonyairól az 1950-es évek végén, '60-as évek elején. A kiállítás a maga nemében egyedülálló hang-, képi és szövegillusztrációkkal készült, és nemcsak történeti, néprajzi, de társadalomtudományi szempontból is egyedinek mondható. A magyarországi cigány/roma közösségek életébe azokba az évekbe nyújt betekintést, mely évek a romák leszakadásának, kiilleszkedésének meghatározó időszaka volt. A cigányság korábbi sebeit a kollektivizálódó gazdaság csak erősítette, hiszen korábbi megélhetési forrásaik veszélybe kerültek. Erdős Kamill maga is felemelte szavát a cigány/roma közösségek integrációjáért, emellett számos olyan kutatási eredménye jelent meg, melyek a romák helyzetét a néprajzitól sokkal szélesebb tudományos mezőre helyezték. Érdemes lenne eljátszani a gondolattal, hogy mit szólna a kutató – aki számos egyéb térség mellett a Hegyköz és a Bodroghöz közösségeiben is végzett gyűjtéseket –, ha ma láthatná, hova jutott a cigány/roma polgártársaink integrációja.

Patyán László